

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. XVIII. De Decimis, Et Oblationibvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

dem statuimus; ut, cum parochie alicuius Sacerdos in febrim, morbumve inciderit; si praesertim suorum neminem habet, cuius opera, adiumentoque subleuetur; propinquior parochus nullum a se officium desiderari patiatur, quod ad eius valetudinem recte curandam necessarium fuerit. Atque in primis Vicarium Foranensem, si parochus egrotus in diocesi est; si in urbe, Episcopum, de eius agrotatione certiore faciat.

DE DECIMIS, ET OBLATIONIBVS.

Tit. XVIII.

Pro decimis soluendis, & iuribus Ecclesiarum non occupandis, qualiter populus sit monendus. Cap. I.

N E PER insitiam, aut obliuionem id peccatum committatur, ut decimę ijs, quibus legitime debentur, uel omnino non soluantur, uel ex parte tantum; ideo mandamus, & Parochis; ut inter missam, & predicatoribus in concione, primo quoque Dominico die Aduentus, & Quadragesimę doceant populum, quid de solutione decimarum Sacrum Tridentinum concilium statuerit: vehementerque hortentur, ac moneant, ut debitas decimas integre persoluant; ne propositas ab eadem Tridentina Synodo excommunicationis penas subire cogantur.

Sess. 25.
c. 12. de
refor.

Quibus etiam diebus, eiusdem Tridentini Concilij decretum, contra occupantes quouis modo fructus, bona, & iura Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum, communi lingua populo recitent.

Sess. 22.
c. 17. de
refor.
incip.
Si quem.

Pro elemosynis colligendis quaedam instrumenta musica, & puella prohibentur. Cap. II.

I llud interdicit Episcopus, ut omnino ne in illis elemosynarum oblationibus, quae cuiusvis Ecclesiae sunt, nisi musica instrumenta honeste, & organo in Ecclesia adhibeantur; neve alia fiant, uel gerantur, quae Domo Dei indigna sint. Ne item puella elemosynas ecclesiarum, aut Ecclesiasticorum hominum nomine quaritent; id quod non sine earum pudicitiae discrimine, quibusdam in locis introductum erat.

Pro colligendis oblationibus consuetis quid obseruandum.

Cap. III.

C VM pro cuiusque Ecclesiae consuetudine populus ad oblationes inuitatur; id graniter, & modeste faciendum est.

Nec eo uasis, aut sacculi genere pecuniam accipiant, ut quicquid quisque dederit, cerni possit; ut fideles pietate adducti, non pudore quodammodo coacti, elemosynam offerant.

Quae

Quæ cum ad subsidium Sacerdotum, vel aliorum pauperum, vel ecclesiarum reparationem, & ornatum sit instituta, eam populus liberaliter præbere debet.

Decimarum Ecclesiasticarum inuestituræ qualiter recognoscendæ. Cap. IIII.

Decimarum Ecclesiasticarum inuestituras, quæ laicis hominibus in perpetuum factæ sunt, Vicarius Episcopi pro officij sui munere, diligenter, accurateque recognoscatur. Quod si eas legitima auctoritate minus confirmatas esse compererit; vel si non renouauerint inuestituram, quando tenentur; irritas illas, ac planè nullas declaret, & decernat.

Vbi decimæ solui consueuerant, aliqui renitentes quomodo conueniendi. Cap. V.

SI, quibus in locis generatim ab omnibus fructuum, qui ex prædijs colliguntur, decimæ parochiali Ecclesiæ soluuntur; in ijs quispiam forte est, qui illas exsoluere recuset, quoniam sibi persuadet, alicuius privilegij, aut causæ prætextu immunem se esse; huic Episcopus certum breue scriptum præscribat; quo præscripto tempore is, aut privilegium exhibeat, aut causam afferat immunitatis suæ. Quod si ille quicquam, quod leue sit, ad illius immunitatis ius tuendum, vel nihil planè attulerit, id Episcopus curet diligentissime, ut is illas quamprimum præstet; cum in decimis tot aliter præscriptioni non sit locus.

Fructus decimis obnoxij, è prædio quomodo exportandi. Cap. VI.

Ne cuiquam bona, decimarum iure Ecclesiæ obstricta, è solo asportare liceat; nisi ad asportationem, aut ad descriptionem vocato Ecclesiæ Rectore, aut eo, cui illæ soluuntur. Itaque qui decimas debet, ea bona domum suam, aliove asportaturus, id biduo ante eidem Rectori, vel cui debentur, significet, vel literis, vel certo nuncio; ut præsens illis, vel asportandis, vel describendis adesse, si velit, utiq; possit. Quod si ille tunc aberit, id vni de eius familia nuntiandum curet; aut illius Ecclesiæ, domusve Parochialis valuis scriptum affigi iubeat, quo asportatio ea denuntietur. Quod si diutius illa bona in solo essent, & eis detrimentum, damnumve immineret; tum vel absente eo, cui debentur, asportari liceat. Non tamen intendimus per hoc decretum consuetudini, vel alicuius privilegio derogare.

Var. re. solu. lib. i. c. 17. nu. 8. & seq. vers. Sexto, ab eadem. & vers. Octauo eodem iure.
b Hæc est communis Doctorum sententia in cap. ex parte. 2. de decim. cuius meminit Conar. vbi supra vers. Quartum est aduertendum.

Nè receptorium eleemosynarum sine Episcopi licentia, & ipsa ob-
tenta, qualiter habeatur. Cap. VII.

NE in Ecclesia, aut præ foribus eius, neve in oratorijs, aliove sacro lo-
co, colligenda eleemosyna causa, nè ipsius quidem Ecclesiæ, aut eius
fabricæ, rectorisve nomine, capsula, vasculum, mensa, aliudve eius
generis, etiam extraordinariè collocetur, aut iam collocatum in posterum
permittatur; nisi Episcopi concessu, literis exarato; tuncq; ei capsula, vel
rei aliæ ad id paratæ, duæ claves apponantur, diverso fabrili opere fabrica-
tæ; quarum altera teneatur ab eo, quem Episcopus nominarit, altera ab ijs,
quorum nomine eleemosyna colligetur.

Si contra fiet, pœna sit arbitratu Episcopi; tum eleemosyna collecta locis
pijs addicatur, illius item arbitrio.

Intra cancellos grana pro eleemosynis non sunt recondenda.

Cap. VIII.

SI quæ capsæ, Episcopi concessu, in Ecclesia constituentur, aut colloca-
buntur, in quas à fidelibus, (vt plerisq; in locis pietatis studio fit) vel
frumentum, uel legumina, uel alia quæuis eleemosynæ nomine, conijciã
tur; eæ nè intra cappellæ, altarisve, quo fidelium eiusmodi res offerentium,
concursum fit, cancellos, aut clathra ferrea ita ponantur, vt ipsis fidelibus
eleemosynas collaturis neesse sit cancellos ingredi.

Sacræ communionis administratione, nè eleemosyna quæri-
tetur. Cap. IX.

NE occasione sacræ communionis, etiam in Pascha ministratæ, vel mi-
nistrandæ, eleemosyna pellicula, aut vasculo exposito, vllove alio
modo directè, aut indirectè, quæritetur.

Oblationum vsus, & ordo, vt retineatur, vel restituatur, quid
agendum. Cap. X.

Oblationum institutum iampridem ab Apostolicis vsque temporibus,
Apostolico etiã Canone sancitum, sanctissimorumq; Pontificum
Melchiadis, Fabiani, & Gregorij constitutionibus, & Concilio-
rum præterea decretis, communitum; quò grauius his temporibus à fidei, do-
ctrinæq; Catholicæ hostibus exagitur, & languescēte pietatis studio, b quò
magis à fidelibus negligitur, hoc diligentius seruari, atque ad executionis
usum, ubi intermissum est, reuocari conuenit; cum præsertim, & ad diuinum
cultum illud pertineat, & populis salutare sit, ad expiandaq; peccata uti-
le. Quare Episcopus in sua diœcesi, & suis, & concionatorum sermoni-
bus, & omni alio persuadendi, cohortandiq; officio, omniq; iuris ratione,
illud, vbi est, retineri, ac vbi negligitur, restituui, studiosè ad sacrorum

a D. Gre-
gor. 7. in
c. ois, de
cōsecrat.
dist. 1.
b Obla-
tio i quo
differat
à decima
tradit.
Siluest.
in Sūm.
ver. De-
cima in
prin. vbi
plene de
oblatio-
nib⁹ dif-
ferit.

a Silu. vbi sup. nu. 4.
 b Quan do autē sit peccatū, si oblatio nō fiat, vid. Nauar. in Man. c. 23. n. 19. ver. Decimotertio.
 c Eleemosyna cordis multo maior est, q̄ eleemosyna corporis, caritatis eleemosyna sine terrena subfātia sufficit: illa verò que corporaliter datur, si sine benigno corde tribuitur, oīno nō sufficit. verba sunt D. Aug. in ca. Dux sūt. dist. 45. vbi gl. I. ver. Benigno declarat, qm̄ in eleemosyna dāda venialiter peccari potest.
 d c. Oblationes. 90. dist. vbi glo. in ver. Donat.

Canonum prescriptum ita curet; ut in solennitatibus, scilicet, Domini, diebusq̄, Dominicis, ac festis, item quos coli, aut præcepti, aut consuetudinis est, omnis Christianus aliquid, a prout pro sua quisque pietate, deuotioneq̄, maluerit, b Deo offerre procuret: idq̄ in Ecclesia, vel Cathedrali, cum ad missæ sacrificium, quod solemniter celebratur; vel in parochiali, cum à Parocho, conuenerit.

Quo in officio seruetur, vt (quod antiquæ ecclesiasticæ consuetudinis est) primò mares, deinde fæming, offerant.

Non longè ab altari oblationes accipiendæ. Cap. XI.

Sacerdoti missam celebranti, oblationis accipiendæ causa, ab altari paulum se remouere liceat; at inde longè discedere, ac per Ecclesiam vagari, eamq̄, quasi circuire, nullo modo liceat.

Oblatio qua charitate, & quæ pro offerentibus commemoratio fiat. Cap. XII.

QVO gratius autem Deo sit, c quod offerunt; ad id præstandum accedant fideles intima animi pietate, spiritali hilaritate, sanctæ charitate, omniq̄, Christianæ deuotionis testificatione.

Offerentium autem, prout sanctæ institutionis est, commemoratio in Missæ sacrificio fiat.

Oblationes à quibus non accipiendæ. Cap. XIII.

Ab ijs verò oblationes nē accipiantur, a ut antiquo etiam Canone vetitum est, qui, scilicet, inter se iniquo animo dissidentes, inimicitias exercent; qui usurarij, meretrices, sacrilegi, raptores, quive alio nomine publicè, notorieq̄, criminosi sunt.

Oblatio vbi offertur, quibus applicetur. Cap. XIII.

QVICQUID porro oblatum erit, præter illorum dierum oblationes, oblationumve partes, quæ ad Episcopos ipsos iure spectant, quæve ad Sacerdotes, vel ad Ecclesias, uel ad Ecclesiarum fabricas, vel ad scholas, uel ad eiusmodi pia Collegia, Episcopali, aut alia legitima auctoritate, concessive, propriè, ac expressè iam pertinent, aut in posterum quouis modo, aut iure spectabunt; id omne, si in Ecclesia Cathedrali oblatio fit, in illius ecclesia, alteriusve p̄ij loci, aut operis vsu, ut Episcopus iusserit, conuertatur: si verò in parochiali, aliave ecclesia offertur, quicquid datum, oblatumve erit, Parochi sit, in cuius Parochiali, aut in alia Ecclesia, intra Parochiæ fines sita, oblatio fiet.

alios refert, à quibus oblationes non sunt recipiendæ, de quibus latius Silueff. in Summ. ver. Decima. nu. 5. 6. c. Imolans. 14. q. 5. & per totam illam q. habetur de male acquisitis eleemosynam non esse erogandam de quo etiam infra ad c. vlt. huius tit.

Quibus,

Quibus, inter missæ sacrum, oblationes colligere interdicitur.

Cap. XV.

Capellanis verò, alijsq; Sacerdotibus, & alijs item, præter Cathedralē, Ecclesijs, earumq; fabricis, ac scholis, pijsq; eiusmodi collegijs, atque alijs quibusvis, ius Parochiale non habentibus, oblationes deinceps, inter missæ sacrum, accipere, aut exigere omnino interdictum sit; nisi quibus hæc facultas ab Episcopo, aut alijs legitimè data erit.

Quæ pactiones pro oblationibus sint illicitæ. Cap. XVI.

Si cum Parocho de oblationibus diuidendis quisquam pactiones fecerit, ut sibi, alijsve Sacerdoti liceat, oblationes recipere, contra quàm præscriptum est; hæc pactio irrita sit, ac planè nulla; neque propterea aliter, quàm supra præscriptum est, oblationes alijs exigere, accipereve liceat: Tum propterea Parochus ipse, & alius Ecclesiæ Rector, et Sacerdos item, alijsve, qui pactum inierit, qui ve pactioni consenserit, grauitèr puniatur.

Quando in Missa oblationes fiant. Cap. XVII.

Quacunque deinceps oblationes, siue pecunia, siue cereis, siue alio elemosynæ genere in Missa sacrificio à populo fient; eæ, & fiant, & à sacerdote accipiantur, dum canitur antiphona, quæ Offertorium appellatur. Quod si Missa non conuentualis, ne semper tamen, tum etiam fiat, accipiaturve proximè, antequam hostiæ, & calicis oblatio fiat.

Qualiter offerentibus benedicto fit impendenda.

Cap. XVIII.

Si quid verò aliquando non intra Missarum solennia, sed alio tempore offerri contigerit; curet Episcopus restituere sanctum usum, & oblationi illi, & offerentibus benedicendi statâ prece, atque oratione in libro sacerdotali, aut rituali præscripta. Qui uerò oblaturi sunt, Missæ sacrificio, in quo oblatio fit, & ab initio piè, deuoteq; intersint; nec uerò inde abeant, nisi ubi peracto sacrificio, benedictionem sacerdotalem demum acceperint, quæ in fine Missæ de more fit.

Qualiter oblationes fiant populus instituendus. Cap. XIX.

Videat Episcopus, ut elemosynarum, & alius cuiusvis generis pijs oblationibus, quacunque à populis fiunt, certam rationem præscribat; quæ & mane potius, quàm à prandio fiant; & illæ non popularibus spectaculis, non comestationibus, aut tumultibus, non clamoribus, aut profanis actionibus, quæ ue ullam offensionis speciem præbeant; sed precibus, litanijs, hymnis, atque ijs pietatis officijs præstentur, quæ decent, eiusmodi religiosas actiones, officiaue, & quæ respondent ueteri sanctitati, ac disciplinæ huius instituti.

Imagines cereæ, & aliæ oblationes quando distrahi nequeant. Cap. XX.

NE imagines cereæ voti causa, Ecclesijs, p̄ijs, locis oblata, venditari v̄llo modo possint; nec n̄e confrac̄ta quidem, etiam vetustate temporis, nisi concessu Episcopi, in usum Ecclesiæ conuertenda.

Nec verò ullas eiusmodi, vel alterius generis oblationes, vel eleemosynas, antequam illæ perceptæ sint, vendi, locari, aut contractus ullos, pactiones, ve etiam secretas eius generis iniri cuiquam, etiam parochio, v̄llo pacto, modo liceat, p̄na graui proposita, Episcopi arbitrio irroganda.

Nemo velata facie, sine licentia eleemosynam quæritet. Cap. XXI.

Nemo operta, obuolutaq; p̄ pudore facie eleemosynam sine Episcopi, aut si in diœcesi, saltem Vicarij foranei, concessu, eoq; scriptis exarato, quæritet. Nec verò eam facultatem cuiquam Episcopus, Vicarius, ve det; nisi illius, & egestatem, & morum, vitæq; rationem ante placitam, exploratamq; habuerit.

Pro verecundis pauperibus quando, & qualiter eleemosyna sit perquirenda. Cap. XXII.

Primo quoque dominico mensis, a aliove die, quem Episcopus statuerit, b in omni ecclesia parochiali, etiam si regularis sit, c vt egentibus, qui p̄sertim p̄ pudore ostiatim mendicare, eleemosynam ve quæritare non audent, necessitati, pia fidelium liberalitate succurratur à locupletibus parochiæ incolis, ceterisq; ut antiquæ consuetudinis est; aliquid per eos colligatur, quos huic curæ episcopus p̄eposuerit.

Dominica verò proximè p̄cedente, quo fideles, & in dando effusiores sint, & paratiores ad parochiam ecclesiam cum uoluntarijs oblationibus ueniunt; eleemosynarum collecta intra missarum solennia indicatur uerborum formula, quæ in Concilio Quarto Provinciali habetur.

a Ignem ardentem extinguat aqua, & eleemosyna restitit peccatis, Eccl. c. 3. in fine. Non tamen quis peccare

debet, vt eleemosynam faciat, sed ideo eleemosynam p̄bere debet, quia peccauit, ita piè atque uoluntate admonet, Concil. Babilon. 2. Can. 36. Incip. sed nec. in 3. Tom. D. Gregor. in capitulo non est prima quæstio. 1. Non obstat, quod legitur Luca decimosexto, facite uobis amicos de Mammona iniquitatis, quia respondet gloss. in dict. capit. Non est. in ver. facere, viden. & capit. Qui habetis, 14. quæstio. 5.

b Eleemosynarum tria sunt genera, cap. Tria, & seq. dist. 45.

c Eleemosyna quando sit de p̄cepto, vid. Felin. in cap. 1. nume. 11. & seq. in Addit. ad princ. Abb. in decreto post tract. immediate, de lit. Apost. & nouissimi Nauarr. in Man. cap. 24. nume. 5. & seq. p̄sertim num. 9. ver. circa p̄dicta.